

KODEKS ETYKI NAUCZYCIELA

WSTĘP

Etyka jest dziedziną filozofii zajmującą się definiowaniem pojęć dobra i zła oraz ustalaniem zasad właściwego życia i zasad, którymi należy się kierować, ażeby osiągnąć ideał właściwego życia.

Dlatego też można dokonać podziału etyki na:

- **etykę ogólną** - zajmującą się ustalaniem znaczenia takich pojęć, jak: cel, dobro, powinność, sumienie, odpowiedzialność czy obowiązek;
- **etykę szczegółową** - zajmującą się formułowaniem zasad postępowania odpowiednio do najważniejszych i typowych sytuacji ludzkiego działania. Sformułowanie zasady postępowania jest równoznaczne z określeniem właściwego wyboru, którego osoba etyczna powinna dokonać w danej sytuacji.

Sytuacja problematyczna etycznie to taka sytuacja, w której:

- jednostka jest zmuszona dokonać wyboru jednego z możliwych zachowań (działań lub zaniechań);
- jednostka uznaje co najmniej dwie zasady etyczne, które mogą być wykorzystane w danej sytuacji (co najmniej dwie zasady pozwalające ustalić wybór właściwy w świetle danej zasady);
- potencjalne wybory dokonane wedle każdej z możliwych do zastosowania zasad etycznych są różne.

Etyki zawodowe, wychodząc od ogólnych, nadrzędnych celów danej działalności, stawiają sobie za cel opracowanie **reguł postępowania** w konkretnych sytuacjach, wskazując, jakimi zasadami powinna się kierować osoba pełniąca daną funkcję i jakich powinna dokonywać wyborów w konkretnych okolicznościach.[3] Inaczej mówiąc, **etyka zawodowa to zbiór zakazów i nakazów określających sposób postępowania, wykonywania danego zawodu.**

- **Nakłada** ona na tych, którzy go wykonują wyraźne **obowiązki** społeczne, takie jak na przykład obowiązki wobec własnej grupy zawodowej, obowiązki wobec społeczeństwa itp.
- **Daje im także prawa**, dzięki którym mogą współdecydować o wykonywaniu swoich czynności zawodowych.
- Etyka zawodowa służy również **kształtowaniu się odpowiednich relacji interpersonalnych** wśród grupy zawodowej, jak i wśród społeczeństwa.

Etyka zawodowa nauczyciela określa powinności wobec:

- **zawodu** - zapewniają uczniom odpowiedniej jakości ofertę edukacyjną, troszczą się, by ich wiedza była systematycznie uzupełniana i odpowiadała aktualnemu stanowi, a także przyczyniają się do tego, by system edukacji był oparty na zasadach demokracji, prawach człowieka oraz aby te zasady były przedmiotem kształcenia i wychowania;
- **uczniów** / studentów - respektują zasady określone w Konwencji Praw Dziecka a także ich realizowanie, kształtują w sposób profesjonalny swoje relacje z uczniami
/ studentami, wyposażają uczniów w system wartości zgodny z prawami człowieka, wykorzystują swój autorytet kierując się sprawiedliwością i empatią;
- **koleżanek / kolegów** - wspierają wzajemną współpracę, chronią koleżanki / kolegów przed alienacją i mobbingiem, wspierają ich we wdrażaniu i prowadzeniu procedur zawodowych;

- **kierownictwa** - znają swoje prawa i obowiązki, respektują ustalenia wynikające ze zbiorowych umów i uzgodnień, przestrzegają uzasadnionych zaleceń kierownictwa;

- **rodziców** - respektują prawo rodziców do informacji na temat samopoczucia i rozwoju ich dzieci, zachęcają i ośmielają rodziców do aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia i wychowania ich dzieci, formułują zawodowe opinie na temat dziecka tak, aby najlepiej służyły jego interesom.
/ „Deklaracja w sprawie etyki zawodu nauczyciela” – zatwierdzona przez ZNP/

KODEKS ETYCZNY NAUCZYCIELA:

(na podstawie: Kropiwnicki J. „Kodeks etyczny nauczyciela - przyczynek”)

NAUCZYCIEL:

- „Pamięta, że wychowuje przede wszystkim własnym przykładem.
- Pamięta, że uczeń - nawet najmniejszy – jest człowiekiem.
- Postępuje zgodnie ze swoimi słowami.
- Nigdy nie zapomina, że szkoła - a więc i on - jest dla ucznia. Gdyby nie było uczniów, byłby niepotrzebny.
- Uczy nie dla wiedzy, ale dla życia.
- Jeśli nie kocha dzieci - powinien zmienić zawód.
- Traktuje wszystkich uczniów równo.
- Ocenia sprawiedliwie, uwzględniając jednak wkład pracy ucznia.
- Nigdy nie poniża godności ucznia. Wie, że niewłaściwe słowo lub gest może zranić bardziej niż najsrozsza kara.
- Nie kompromituje się prowadzeniem nieprzygotowanych zajęć.
- Pamięta, że w każdej chwili spędzanej z uczniami jest wychowawcą.
- Wie, że może pomóc tylko uczniom, których zalety i wady zna.
- Nie próbuje być Siłaczką - dąży do profesjonalizmu.
- Uczy się od lepszych od siebie, a słabszym pomaga.
- Nie traktuje rodziców uczniów protekcjonalnie - wie, że dla nich pracuje.
- Korzysta z doświadczeń innych i dzieli się własnymi.
- Wie, że niesprawdzona na czas klasówka jest rodzajem oszustwa.
- Myśli samodzielnie, umie działać wspólnie.
- Ma świadomość, że niezależnie od swojej specjalności zawsze jest również nauczycielem języka ojczystego.
- Wie, że niektóre dzieci są jak zaszyfrowane zamki, stara się do nich dobrać właściwy klucz.
- Ma świadomość, że niektórzy uczniowie mogą go przerosnąć i ułatwia im to.
- Dbą o swój wygląd zewnętrzny - to jeden ze środków wychowawczych.
- Okazuje uczniom i innym nauczycielom życzliwość.
- Zostawia własne problemy w domu.
- Pamięta, że jego uśmiech pozwala uczniom traktować pobyt w szkole jako znośniejszy.”

10 mądrości nauczycielskich (na podstawie: Pielachowski J., „Nauczyciel i jego warsztat pracy”, Poznań 1996):

- „Wiem że przyszłość moich wychowanków w dużym stopniu zależy ode mnie.
- Nigdy nie poniżam godności ucznia. Poniżony zawsze odpłaca złem.
- W konflikcie z uczniami nie gorączkuję się, jestem sędzią, a nie stroną.
- Nie lekceważę własnych poleceń, zawsze kontroluję ich wykonanie.
- Jestem cierpliwy, uczniowie mają prawo myśleć i działać wolniej ode mnie.

- Lekcja jest dla uczniów - nie dla mnie. Mój sukces powstaje tylko z sukcesów moich uczniów.
- Nie jestem nieomylny. Mądrość polega na przyznaniu się do błędu i naprawieniu go.
- Autorytet nie polega na wzbudzaniu strachu lecz na kompetencji, sprawiedliwości, konsekwencji wymagań.
- Wymagania nie wykluczają życzliwości; nie zrzędzę, nie pouczam, czyn jest lepszy od mówienia, przykład lepszy od instrukcji.
- Nie spodziewam się powierzchownej wdzięczności wychowanków. Jeśli zaszczipię im lepszą stronę mojej osobowości - będą mi wdzięczni przez całe życie.”

**Załącznik Nr 1
do Zarządzenia nr 5/2022/2023**

**KODEKS ETYKI PRACOWNIKÓW
SZKOŁY PODSTAWOWEJ W RZĘCZKOWIE**

Zasady ogólne

§ 1

Kodeks Etyki Pracowników Szkoły zwany dalej „Kodeksem Etyki”, określa standardy postępowania, których przestrzeganie jest gwarancją kompetencji, odpowiedzialności i wysokich walorów moralnych pracowników szkoły w związku z wykonywaniem przez nich swoich obowiązków.

§ 2

1. Wskazane w Kodeksie Etyki zasady i wartości etyczne są stosowane przez pracowników podczas wypełniania przez nich codziennych obowiązków.
2. Kodeks Etyki przeciwdziała korupcji rozumianej jako nadużycie stanowiska publicznego dla uzyskania prywatnych korzyści. Korupcja obejmuje płatne faworyzowanie, nepotyzm, nadużycie kompetencji wynikających z pełnionej funkcji w celu uzyskania korzyści, przekupstwo, kradzież majątku publicznego lub środków publicznych, przestępstwa księgowe oraz obrót środkami finansowymi pochodzącymi z działań korupcyjnych.

§ 3

Zasady postępowania

1. Pracownik jest zobowiązany swoim postępowaniem tworzyć dobry wizerunek pracownika szkoły.
2. Pracownik dba o prestiż szkoły i jakość wykonywanej pracy.
3. Pracownik przedkłada dobro szkoły nad własne interesy.
4. Pracownik zachowuje wysoką kulturę, uprzejmość i życzliwość w kontaktach z uczniami, rodzicami uczniów, przełożonymi, podwładnymi i współpracownikami.

§ 4

Wykonywanie obowiązków

1. Pracownik szkoły wykonuje swoje obowiązki rzetelnie i bezstronnie, wykorzystując w sposób najlepszy swoją wiedzę i umiejętności.
2. Pracownik szkoły rozpatruje sprawy zgodnie z przepisami prawa i przewidzianą w kodeksie postępowania administracyjnego procedurą działania.
3. Pracownik dba o terminowe i zgodne pod względem formalnym i merytorycznym wykonywanie zadań wynikających z zakresu jego obowiązków oraz dodatkowych dyspozycji i poleceń przełożonych.
4. Racjonalnie, oszczędnie i efektywnie gospodaruje publicznymi środkami finansowymi i jest gotowy do rozliczenia swoich działań w tym zakresie.
5. Pracownik jest przygotowany do racjonalnego, merytorycznego i prawnego uzasadnienia własnych decyzji i sposobu postępowania.

6. Pracownik nie uchyla się od odpowiedzialności za swoje postępowanie. Jest gotów do przyjęcia krytyki w razie zaniedbania swoich obowiązków, uznania swoich błędów oraz do ich niezwłocznego naprawienia.
7. Pracownik w miejscu pracy koncentruje się wyłącznie na sprawach służbowych.
8. Pracownik sumiennie wykonuje polecenia przełożonego, a jeżeli w jego przekonaniu polecenie jest niezgodne z prawem, przedstawia mu swoje wątpliwości lub zastrzeżenia, a w przypadku braku reakcji przedstawia je odpowiednim organom.
9. Pracownikowi nie wolno wykonać polecenia, które stanowiłoby przestępstwo lub groziłoby stratami dla szkoły.
10. Pracownik dba o podnoszenie swoich kwalifikacji i pogłębiania wiedzy zawodowej potrzebnej do wykonywania zadań.

§ 5

Zapobieganie korupcji

1. Pracownik dokłada wszelkich starań, aby jego postępowanie było jawne, zrozumiałe i nie budziło podejrzeń o związek między interesem publicznym i prywatnym.
2. Pracownik szkoły nie przyjmuje żadnych korzyści materialnych i osobistych od osób zaangażowanych w prowadzenie sprawy.
3. Pracownik prowadzi powierzone sprawy w sposób obiektywny, bezstronny i uczciwy.
4. Pracownik dochowuje tajemnicy służbowej, nie ujawnia informacji stanowiącej informacje niejawne ani nie wykorzystuje ich dla korzyści materialnych lub osobistych zarówno w czasie trwania stosunku pracy w szkole, jak i po jej zakończeniu.

.....
(podpis dyrektora szkoły)

*Załącznik do Zarządzenia nr 5/2022/2023
Dyrektora Szkoły Podstawowej w Rzęczkowie z dnia 9.06.2023r.*